

NAPREDAK ■ NAKON SEDAM GODINA, 1. LIPNJA NA SNAGU STUPA SPORAZUM

Bosna i Hercegovina opet na europskom kolosijeku

Sada će BiH morati stvoriti jedinstveno tijelo za pregovore s EU-om, što se pokazao jednim od najvećih političkih problema u susjednoj zemlji, zbog kojega Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju EU, raticiran još 2011., tek sada stupa na snagu

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju BiH Europskoj uniji, koji bi nakon sedam godina trebao stupiti na snagu 1. lipnja, vratit će susjednu državu na europski put, ali i učvrstiti obveze te zemlje da ispuni dosadašnje političke i gospodarske reformske zadatke.

Nakon što joj je 2003. odobren status potencijalnog kandidata za EU, BiH je u lipnju 2008. potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) s EU, koji su članice EU ratificirale još 2011. Trgovinski dio tog sporazuma provodi se, ali je za aktiviranje političko-reformskog dijela zemlja dobila nekoliko političkih uvjeta. Prvi od njih, takozvana »presuda Sejdić-Finci«, kojom je Europski sud za ljudska prava od BiH tražio da svim građanima omogući aktivno biračko pravo, do danas nije ispunjen. Nakon prošlogodišnjih nemira u većim gradovima BiH, koji su u Sarajevu poprimili nasilne razmjere, EU je promijenila redosljed reformskih prioriteta, pa je Vijeće EU-a 21. travnja odlučilo da će politički dio SSP-a stupiti na snagu 1. lipnja ove godine. U Bosni i Hercegovini vijest je dočekana s optimizmom, ali bez euforije, te sa sviješću da ozbiljan posao tek mora biti obavljen.

»Vjerujem da su nam otvo-

Sve je do nas – poručuju glasovi razuma iz Sarajeva

rena vrata EU-a. No kako će to i kojom brzinom ići, ovisi isključivo o nama u BiH«, rekao je hrvatski član BiH Predsjedništva Dragan Čović, predviđajući da bi BiH, provede li nužne reforme, 2017. mogla podnijeti kandidaturu za članstvo.

Političke odluke

Ministar vanjskih poslova BiH Igor Crnadak odmrzavanje SSP-a nazvao je najvažnijim događajem od Daytonskog sporazuma, ublažavajući tu euforičnu izjavu nadom ka-

ko će se u BiH naći »dovoljno pameti i mudrosti da ne dopustimo da ovo postane neki novi 'Sejdić-Finci' problem«.

Sada će, naime, BiH morati pronaći stvoriti jedinstveno tijelo za pregovore s EU, što se pokazao jednim od najvećih političkih problema u susjednoj zemlji. Taj proces, naime, podrazumijeva centralizaciju pregovora na razini državne vlasti, a to pak znači umanjivanje ovlasti entiteta, čemu se protivi Republika Srpska. Na to je u sarajevskom Oslobođenju govorio zastupnik Stranke demokratske akcije (SDA) u parlamentu BiH Halid Genjac, podsjećajući kako »se ne vide znakovi promjene tog odnosa«.

– Mehanizam kojega mi imamo i njegova primjena pokazali su da nije glavni problem u tehničkim pitanjima već je to donošenje političkih odluka, kazao je Genjac.

Baš je na taj problem upozorio hrvatski eurozastupnik Andrej Plenković, potpredsjednik Odbora za vanjske poslove Europskog parlamenta, komentirajući odluku o stupanju SSP-a na snagu 1. lipnja.

– Poruka za BiH je da treba prionuti gospodarskim i soci-

jalnim reformama, kao i utvrđivanju učinkovitog mehanizma koordinacije europskih poslova među različitim razinama vlasti. To je za nas najvažnije, kazao je Plenković.

Redosljed prioriteta

Redosljed prioriteta objasn timerica Direkcije za europske integracije BiH Nevenka Savić.

– Kad sporazum stupi na snagu, potrebno je definirati i provesti ekonomske reforme. Zatim, kada BiH pokaže napore i posvećenost u ispunjavanju ekonomskih reformi – ta se definicija koristi – i kad se dogovori mehanizam koordinacije, dobit će zeleno svjetlo da podnese aplikaciju za članstvo u EU, kazala je Nevenka Savić. Igor Gaon, veleposlanik BiH u vrijeme njezina primanja u Vijeće Europe, upozorio je da bi se problemi mogli pokazati većima nego što se čini.

– Sve je do nas. Do nas je bilo i da li ćemo ući u Vijeće Europe ili ne. I ne zaboravite: BiH je jedva izbjegla situaciju da bude prva zemlja koja će biti isključena iz Vijeća Europe, upozorio je.

Boris PAVELIĆ

Važna uloga Hrvatske

Nakon velikih prosvjeda u većim gradovima BiH u veljači 2014, hrvatska je diplomacija inicirala raspravu unutar EU koja je rezultirala njemačko-britanskom inicijativom za BiH i prihvaćanjem promjene redosljeda reformi koje se od BiH očekuju na putu prema EU. »Potvrđena je europska perspektiva BiH i smatram da je to vrlo značajno osobito u današnjem kontekstu, kad generalno prevladava skepsa prema proširenju«, kazala je hrvatska ministrica vanjskih poslova Vesna Pusić u Bruxellesu dan uoči odluke o aktiviranju SSP-a. Postoji, rekla je »trag novog optimizma«, te naglasila kako BiH predstoji »financijski paket u kombinaciji s promjenama i reformama u BiH, pitanje koordinacijskog mehanizma za europske reforme te intenzivniji tempo promjena u svjetlu činjenice da će biti aktiviran Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju s BiH.